

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Tertium

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtrum magnificentia sit vitium? 1

urn:nbn:de:hbz:466:1-38803

Vnde magnificentia videtur esse in irascibili, sicut & magnanimitas.

Ad secundum dicendum, quod magnificentia, esse non conueniat cum fortitudine in materia, conuenit tamen cum ea in conditione materiae, in quantum scilicet tendit in aliquid arduum circa sumptus, sicut & fortitudo in aliquid arduum circa timores.

Ad tertium dicendum, quod magnificentia ordinat usum artis ad aliquid magnum, ut dictum est †. Ars autem est in ratione. Et ideo ad magnificum pertinet bene uti ratione in attendendo proportionem sumptus ad opus, quod faciendum est. Et hoc precipue necessarium est propter magnitudinem vniuersae: quia nisi diligens consideratio adhiberetur, immineret periculum magni damni.

QVÆST. CXXXV.

De Paruifientia, in duos articulos diuisa.

DEinde considerandum est de vitijs oppositis magnificentiae.

- ¶ Et circa hoc quaeruntur duo.
- ¶ Primo, verum paruifientia sit vitium?
- ¶ Secundo, de vitio ei opposito.

ARTIC. I.

Vtrum paruifientia sit peccatum?

AD primum sic proceditur. Videtur, quod paruifientia non sit vitium. Virtus enim sicut est moderatiua magnorum, ita etiam est moderatiua paruorum. Vnde & liberales, & etiam magnifici aliqua parua faciunt. Sed magnificentia est virtus. Ergo etiam similiter paruifientia magis est virtus, quam vitium.

666
4. Eth. 16.
7. 10. 5.

¶ 2. Præterea, Philosophus dicit in 4. Ethic. * quod diligentia ratiocinij est paruifica. Sed diligentia ratiocinij videtur esse laudabilis: quia bonum hominis est secundum rationem esse, ut Dionys. † dicit in 4. cap. de diuin. nomin. Ergo paruifientia non est vitium.

li. 4. t. 2.
aliquan-
tulum a
prin. 10. 5
†. 4. p. 4.

¶ 3. Præ-

li. 4. c. 2. in f. 10. 5. ¶ 3 Præterea, Philosoph. dicit in 4. Ethic. * quòd paruificus consumit pecuniam tristatus. Sed hoc pertinet ad auaritiam, siue ad illiberalitatem. Ergo paruificentia non est vitium ab alijs distinctum.

li. 2. c. 7. & li. 4. c. 2. 10. 5. SED contra est, quod Philosophus in 2. & 4. Ethicor. * ponit paruificentiam speciale vitium magnificentie oppositum.

1. 2. q. 1. a. 2. & 9. 18. ar. 6. in pradi. camento ad aliqd 10. 1. RESPONDEO dicendum, quòd sicut supra dictum est *, moralia speciem à fine fortiuntur. Vnde & à fine, vt pluries nominantur. Ex hoc ergo dicitur aliquis paruificus, quòd intendit ad aliquid paruum faciendum. Paruum autem & magnum, secundum Philosophum in prædicamentis *, relatiuè dicuntur. Vnde cum dicitur quòd paruificus intendit aliquid paruum facere, intelligendum est in comparatione ad genus operis quod facit. In quo quidem paruum & magnum potest attendi dupliciter. Vno modo, ex parte operis fiendi. Alio modo, ex parte sumptus.

Magnificus ergo principaliter intendit magnitudinem operis: secundario intendit magnitudinem sumptus, quam non vitat, vt faciat magnum opus. Vnde &

li. 4. c. 2. ante me. som. 5. Philosophus dicit in 4. Ethic. * quòd magnificus ab æquali sumptu faciet opus, magis magnificum. Paruificus autem è conuerso principaliter quidem,

li. 4. c. 2. in f. 10. 5. intendit paruitatem sumptus. Vnde & Philosophus dicit in quarto Ethic. * quòd intendit qualiter minimum consumat; ex consequenti autem intendit paruitatem operis, quam scilicet non recusat, dummodo paruum sumptum faciat. Vnde Philosophus

li. 4. c. 2. nō remonē à f. 10. 5. dicit ibidem *, quòd paruificus maximè consumens in paruo, scilicet quod non vult expendere, bonum perdit, scilicet magnifici operis. Sic ergo patet quòd paruificus deficit à proportione, quæ debet esse

secundum rationem inter sumptus & opus. Defectus autem ab eo quod est secundum rationem, causat rationem vitij. Vnde manifestum est, quòd paruificentia vitium est.

Ad primum ergo dicendum, quòd virtus modera-

tur parua secundum regulam rationis, à qua deficit paruificus, vt dictum est *. Non enim dicitur paruificus qui parua moderatur, sed qui in moderando magna vel parua, deficit à regula rationis. Et ideo habet vicij rationem.

In corp. ar.

Ad secundum dicendum, quòd sicut Philosoph. dicit in 2. Rhetor. * Timor facit consiliarios. Et ideo paruificus diligenter ratiocinijs intendit: quia inordinatè timet bonorum suorum consumptionem, etiam in minimis. Vnde hoc non est laudabile, sed vitiosum & vituperabile: quia non dirigit affectum suum secundum rationem, sed potius rationis vsum applicat ad inordinationem sui affectus.

lib. 2. c. 5. parum à me. 10. 6.

Ad tertium dicendum, quòd sicut magnificus conuenit cum liberali in hoc, quòd promptè & delectabiliter pecunias emittit: ita etiam paruificus conuenit cum illiberali, siue auaro, in hoc, quòd cum tristitia & tarditate expensas facit. Differt autem in hoc quòd illiberalitas attenditur circa communes sumptus; paruificentia autè circa magnos sumptus, quos difficilius est facere. Et ideo minus vitium est paruificentia quam illiberalitas. Vnde Philosoph. dicit in 4. Eth. * quòd quauis paruificentia & vitium oppositum, sint malicia, non tamen opprobria inferunt: quia nec sunt nocua proximo, nec sunt valde turpes.

li. 4. c. 2 in f. 10. 5

ARTIC. II.

Vtrum paruificentia aliquod vitium opponatur?

667

Ad secundum sic proceditur. Videtur, quòd paruificentia nullum vitium opponatur. Paruo enim opponitur magnum. Sed magnificentia non est vitium, sed virtus. Ergo paruificentia non opponitur vitium.

4. Eth. 1e. 7. 10. 5.

¶ 2. Præerea, Cum paruificentia sit vitium ex defectu, vt dictum est *, videtur quòd si aliquod vitium esset paruificentia oppositum, consisteret solum in superabundanti consumptione. Sed illi qui consumunt multa, vbi pauca consumere oporteret, consumunt pauca vbi multa oporteret consumere, vt dicitur.

ar. prac.